

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 276/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. R. H., M., zastúpeného advokátom JUDr. A. K., M., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/53/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. R. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2012 doručená sťažnosť Ing. R. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/53/2010 (ďalej len „namietané konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že „... je účastníkom súdneho sporu na strane žalobcu v občianskoprávnom konaní pred Okresným súdom Košice 1 vedenom pod sp. zn. 23 C/53/2010, ktoré bolo začaté 11. 8. 2010...

Napriek tomu, že od podania pôvodného návrhu uplynulo už skoro 2 roky, vo veci stále nebolo právoplatne rozhodnuté po vydaní upovedomení o odročení alebo zrušení pojednávania zo dňa 13. 1. 2012...“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že okresný súd v predmetnej veci vykonal tieto procesné úkony:

„- Návrh na vydanie platobného rozkazu zo dňa 11. 8. 2012 (správne má byť 2010, pozn.)

- Platobný rozkaz Okresného súdu Košice I sp. zn. 23 C/53/2010 zo dňa 9. 2. 2010
- Oznámenie o zaplatení súdneho poplatku zo dňa 6. 12. 2010
- Doručené zásielky (29. 3. 2011, 9. 5. 2011, 7. 6. 2011, 19. 7. 2011)
- Uznesenie o zrušení platobného rozkazu sp. zn. 23 C/53/2010 zo dňa 6. 10. 2011
- Uznesenie sp. zn. 23 C/53/2010 – výzva – zo dňa 10. 11. 2011
- Predvolanie na súdne pojednávanie zo dňa 14. 12. 2011 – odročené
- Upovedomenie o odročení alebo zrušení pojednávania zo dňa 13. 1. 2012 – došlo k zmene sudcu
- Uznesenie sp. zn. 23 C/53/2010 o ustanovení opatrovníka 10. 2. 2012.“

Sťažovateľ je toho názoru že okresný súd „nepostupoval dostatočne plynulo a absolútne zanedbal svoje zákonom stanovené povinnosti. Vo veci síce vykonával určité procesné úkony, ale nekonal efektívne a sústredene.

Celková doba konania pred Okresným súdom je poznačená prietahmi, pretože v určitých obdobiach okresný súd vôbec nekonal a bol nečinný. Najmä od 9. 2. 2010 do 6. 12. 2010 bol súd nečinný 2 mesiace, následne od 6. 12. 2010 do 29. 3. 2011. Ďalej súd nekoná plynulo ďalších v 3 nasledujúcich mesiacov od 10. 2. 2012. Sťažovateľ je toho

názoru, že súd nepostupoval dostatočne plynulo a celkovo konal so zbytočnými prietahmi v dĺžke viac ako 2 rokov.“.

Ďalej sťažovateľ argumentoval tým, že „v upovedomení zo dňa 13. 1. 2012 došlo k oznámeniu k zmene sudcu na základe ktorého sťažovateľ je za to, že došlo k porušeniu čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ využil právny prostriedok nápravy «podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní dňa 18. 5. 2012 v ktorej uviedol:

„V súdnom procese 23 C/53/2009, koná už neprimerane dlho, očividne a úmyselne dochádza k zneužívaniu času vyhradené na súdne pojednávanie.“

Právny zástupca upovedomil príslušného predsedu Okresného súdu Košice I na vyjadrenie sťažnosti proti postupu vyššie súdneho úradníka.».

Ústavný súd navyše v súčinnosti s okresným súdom zistil, že 18. mája 2012 bol právnomu zástupcovi sťažovateľa, ktorý ho zastupuje v namietanom konaní, doručený rozsudok okresného súdu sp. zn. 23 C/53/2010 z 23. marca 2012, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi žalovanú sumu, pričom vo zvyšnej časti bol návrh zamietnutý.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že okresný súd v namietanom konaní porušil jeho základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal konať vo veci bez zbytočných prietahov, a ďalej žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 €, ako aj úhrada trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (v danej veci okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatuje, že jej predmetom je namiatané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/53/2010.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby sa jeho vec prejedнала v primeranej lehote.

K namiatanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

Sťažovateľ namieta okrem iného porušenie svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čo malo podľa neho vyplývať z upovedomenia okresného súdu z 13. januára 2012, ktorým mu bolo oznámené, že termín pojednávania nariadený na 26. január 2012 sa odročuje na 23. marec 2012.

Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 23 C/53/2010 zo 6. októbra 2011, ktorým bol zrušený platobný rozkaz okresného súdu sp. zn. 23 C/53/2010 z 9. februára 2011, vyplýva, že ho vydal sudca okresného súdu JUDr. B. a tento sudca aj nariadil termín pojednávania na 26. január 2012. Upovedomenie okresného súdu z 13. januára 2012 o odročení pojednávania však už bolo podpísané sudkyňou okresného súdu JUDr. B.

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že opatrením predsedu okresného súdu k rozvrhu práce na rok 2011 z 25. januára 2011 boli všetky neskončené veci zo súdneho oddelenia 23 C, v ktorom je sudkyňou JUDr. B., z dôvodu vykonávania jej ročnej stáže na ústavnom súde náhodným výberom pridelené okrem iného aj do súdneho oddelenia sudcu

okresného súdu JUDr. B. Ďalším opatrením predsedu okresného súdu k rozvrhu práce na rok 2012 z 9. januára 2012 sa po ukončení stáže sudkyne JUDr. B. všetky veci, v ktorých pôvodne rozhodovala a v ktorých nebolo dovtedy rozhodnuté, znovu prideliť na vybavenie tejto sudkyne.

V rozvrhu práce okresného súdu na rok 2011 v časti II. Výkon súdnictva, 1. občianskoprávne veci – sudcovia sa uvádza, „že náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom sa podľa rozvrhu práce alebo jeho zmeny prerozdeľujú už pridelené veci aj v prípade dlhodobej šesť týždňov presahujúcej neprítomnosti zákonného sudcu, ktorému bola vec pridelená. V takomto prípade sa prerozdeľujú jemu pridelené veci náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov medzi všetkých sudcov vybavujúcich agendu príslušného registra. Prerozdelené veci sa opätovne pridelia neprítomnému sudcovi po jeho návrate, ak v nich nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu. Sudcovia, ktorým sa prerozdelia veci dlhodobo neprítomného sudcu, stávajú sa jeho zastupujúcimi sudcami až do jeho návratu.“.

Ústavný súd preto konštatuje, že k zmenám zákonných sudcov v posudzovanom konaní došlo za splnenia všetkých zákonných podmienok v súlade s platným rozvrhom práce.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy dospel ústavný súd s poukazom na uvedené k záveru, že zmena zákonného sudcu, ku ktorej došlo v namietanom prípade v súlade so zákonom, nie je takým postupom okresného súdu, ktorý by mohol mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 35/09, II. ÚS 55/98).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. I. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd

sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Predmetom tejto časti sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorého postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C/53/2010 malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 23. marca 2012 rozhodol, že žalovaný je povinný sťažovateľovi zaplatiť žalovanú sumu, pričom rozsudok prevzal právny zástupca sťažovateľa 18. mája 2012, teda v deň, keď odovzdal na poštovú prepravu sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 23 C/53/2010 adresovanú predsedovi okresného súdu, ako aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy adresovanú ústavnému súdu. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že okresný súd rozhodnutím vo veci samej ešte pred dorúčením sťažnosti ústavnému súdu vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať sťažovateľom v sťažnosti označené práva.

Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 21. mája 2012 (odovzdanou na poštovú prepravu 18. mája 2012), t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci samej nekonal, a preto

k porušovaniu označeného práva už nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že sťažovateľ uplatnil sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu podaním z 18. mája 2012 (fotokópia pripojená k sťažnosti), ktorú v ten istý deň odovzdal na poštovú prepravu, pričom sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní bola ústavnému súde doručená už 21. mája 2012 (odovzdaná na poštovú prepravu taktiež 18. mája 2012), bez toho, aby vyčkal na odpoveď predsedu okresného súdu.

Ústavný súd za týchto okolností vyhodnotil sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú orgánu štátnej správy, t. j. okresnému súde (ktorá je podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhnutnou podmienkou prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy), iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti sťažovateľom namietanému postupu okresného súdu v označenom občianskoprávnom konaní.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v tejto časti mohol odmietnuť aj pre jej neprípustnosť.

Keďže ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, ďalšími námietkami a návrhmi v nej uvedenými sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2012